

ที่อยู่อาศัยของชาติพันธุ์ไทยลาวเวียง

ที่อยู่อาศัย

ในยุคการตั้งถิ่นฐานแรกเริ่ม ที่อยู่อาศัยก็ทำจากวัสดุหาง่ายในท้องถิ่น เช่น หญ้าแฝก หญ้าคา จากที่ทำด้วยใบมะพร้าว คือ ตับจาก ทำจากใบจาก เรียกว่า “ ตับจาก ”

ในการถากการแปรรูป การเกลาริ้วเสาให้กลมเอากันแบบเรียบง่ายสะดวกรวดเร็ว พื้นก็ใช้ฟาก คือเอาไม้ไผ่มาสับแล้วคลื่อออกอย่าให้ขาดจากกันแบนออก คล้ายไม้กระดานพื้นบ้านเหมือนกันเวลาปูก็วางไม้แนบบังคับฟากไว้ ใช้หวายมัดหรือลวดมัดแนบไม้ประกบไว้ให้แน่น ไม้ต้นเวลานั่งหรือเดินบนฟากเป็นการนวดจุดสำคัญบนฝ่าเท้าไปในตัวด้วย

ภูมิปัญญาชาวบ้านแบบโบราณลักษณะของที่อยู่อาศัยจะปลูกเป็น “ เหย้า ” คือ เรือนใต้ถุนสูงมุงด้วยหญ้าคา พื้นบ้านเป็นฟากไม้ไผ่ทำเป็นสี่เหลี่ยม กว้างสองวา ยาวสามวา เป็นบ้านขนาดเล็กๆ ฟากก็ใช้ใบตาลมาแขวนแนบๆกันให้เต็มแต่ละข้างใช้ตอกหรือหวายมัดให้แน่น อันนี้เรียก “ เหย้า ” สมัยก่อนแถบบ้านฮ่องพอมิให้เห็น ที่พูดกันว่า “ มีเหย้ามีเรือน ”

กระดานพื้นบ้านเป็นไม้กระดานไม้แก่นจริงๆ เช่น ไม้แดง ไม้เต็ง ไม้ประดู่ ไม้สะเดา ไม้มะม่วง ฯลฯ นอกนั้นใช้ไม้หมัดเรียกเครื่องผูกไม่ว่าเครื่องบนฝาแม้กระทั่งประตูหน้าต่างยกเว้นคานตรงรอดเสาต้องใช้ไม้จริงหลังจากมุงจากฝาขัดตะ หรือ “ ฝา กระแซง ” คือขัดด้วยไม้ไผ่ เอาไม้ไผ่ทำโครงลูกตั้งแทนไม้หน้าสามขัดด้วยซี่ไม้ไผ่เล็กบุด้วยตับจากแนบด้วยไม้ไผ่ซีกบังคับไว้ นี้อือ “ ฝา กระแซง ” บ้านแบบนี้มีจำนวนมากที่สุด เพราะเป็นแบบกลางๆไม่ตีจนเกินไปและไม่เลวจนเกินไปคนพอมิพอกินจะปลูกบ้านแบบนี้ ที่พิเศษคือ บันไดบ้านทำไม้ใหญ่โตมากนักเพราะกลางคืนจะต้องชักบันไดขึ้นบ้านเก็บไว้ไม่ให้คนแปลกหน้าหรือสัตว์ร้ายขึ้นบันไดบ้านได้

ส่วนประกอบของบ้าน บ้านแต่ละบ้านต้องมีห้องที่มิดชิดอยู่หนึ่งห้อง คือ มีหน้าต่าง มีประตูปิดเปิดได้ มีฝาแน่นหนา เป็นห้องของลูกสาว พ่อแม่จะนอนหน้าห้อง บริเวณกว้างหน้าห้องเรียกว่า “ นอกเปิง ” บ้านจะมีความสูงอยู่ ๓ ระดับ คือ ห้องลูกสาวและ “ นอกเปิง ” จะอยู่ระดับเดียวกัน จากนอกเปิงจะมี “ ฟิง ” กั้นไว้ นอกฟิงออกมาจะเป็น “ แป้นท่อง ” แป้นท่องเป็นไม้กระดานกว้างแผ่นเดียวยาวตลอดบ้านอยู่ระหว่างฟิงกับระเบียง แป้นท่อง อยู่ระดับเดียวกับห้องลูกสาวและนอกเปิงพ้นจากแป้นท่องมาก็จะเป็นระเบียงขนานไปกับชั้นบน แต่ลดระดับลงมาจะเป็นช่องแฉวรอด ระหว่างพื้นระเบียงกับนอกเปิง